

Sudarshan Kaur v. Manmohan Singh Dhatt (Narula, J.)

ਸਹੁਰੇ ਨੂੰ ਐਸ. 125, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(6) ਕੋਡ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(y) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਇੱਥੇ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਸਮੀਕਰਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ (45 ਦਾ 1860) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਪਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਰਥ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਉਸ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ"। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਰਵਣ "ਉਹ" ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵਜ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮਰਦ ਜਾਂ ਔਰਤ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ, "ਵਿਅਕਤੀ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਸੰਗਠਨ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ" ਅਤੇ "ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ" ਹਨ। ਸ਼ਬਦ "ਉਹ" ਦੇ ਅਰਥ, ਪਹਿਲਾਂ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ "ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ" ਅਤੇ "ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ" ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੀ ਸਕੀਮ, ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ-ਬਖ਼ਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਧਨ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੈ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(7) ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਯਸ਼ੋਧਾ ਦੇਵੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਧੀ ਵਿਰੁੱਧ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ 1st ਕਲਾਸ, ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਕੇਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕੇ. ਟੀ. ਐਸ

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ

ਆਰ. ਐੱਸ. ਨਰੂਲਾ ਸੀ. ਜੇ. ਅਤੇ ਪੀ. ਸੀ. ਜੈਨ, ਜੇ.

ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਕੌਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਢੱਟ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1976 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 5

22 ਜੁਲਾਈ 1977

ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ (1955 ਦਾ XXX)—ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 29(2) — ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦਾ ਰਿਵਾਜੀ ਕਾਨੂੰਨ—ਸਵਾਲ 19 ਤੋਂ 22 —ਮਰਦ ਜਾਟ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਰਿਵਾਜ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸੰਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ—ਮੁਕੱਦਮਾ

ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ - ਅਜਿਹਾ ਮੁਕੱਦਮਾ - ਕੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਰਫ਼ਡ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 1955, ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 29 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 4 (ਏ) ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੀ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ, ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹ ਲਈ ਰਸਮਾਂ, ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ, ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ, ਨਿਆਂਇਕ ਵੱਖਰਾ ਰਾਸ਼ਨ, ਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਯੋਗ ਵਿਆਹ, ਤਲਾਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। , ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨਾ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਪੌਡੋਟ ਲਾਈਟ, ਸਥਾਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ। ਇੱਕ ਮਰਦ ਜਾਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਰਿਵਾਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 19 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਿਆਗ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 22 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਛੱਡਣਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਤਲਾਕ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ। ਉਕਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਵਾਜ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ 1 ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਰਿਵਾਜ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(ਏ) ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। (ਪਾਰਾ 5 ਅਤੇ 6)।

ਦੇ 16 ਦਸੰਬਰ, 1975 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1955 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਧੀਨ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ , ਅਤੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਲੋਂ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸਨ ।

ਐੱਚ. ਐੱਲ. ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਜੇ.ਵੀ. ਗੁਪਤਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਆਰ.ਐਸ. ਨਰੂਲਾ, ਸੀਜੇ (ਓਰਲ)- (1) ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਅਕਤੂਬਰ, 1975 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ 1968 ਵਿੱਚ ਆਨੰਦ ਵਿਆਹ ਦੀ ਰੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਪਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਤੱਕ ਕਿ ਪਤੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਨੈਤਿਕਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਜਨਵਰੀ 1972 ਨੂੰ ਪਤੀ ਨੂੰ

Sudarshan Kaur v. Manmohan Singh Dhatt (Narula, J.)

ਨੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਰਿਹਾਈ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਰਿਹਾਈ* 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਸਮਾਨ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਲੈ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਸਮਝੇ ਬਿਨਾਂ ਵੱਖ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਜਾਟ ਹਨ ਅਤੇ ਰਿਵਾਜ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਮਰਦ ਜਾਟ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਛੁਡਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦਾਅਵਾ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਰਾਸ਼ਨ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ 3 ਜਨਵਰੀ 1976 ਦੇ ਆਪਣੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤੇ। ਮੁੱਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੰਬਰ 4 ਅਤੇ 6 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:-

"4. ਕਿ ਸੂਟ ਸਾਂਭਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1955 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

6. ਕਿ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

"ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।"

16 ਦਸੰਬਰ, 1975 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਵਿਦਿਆਲੇ ਅਧੀਨ ਜੱਜ, ਜਲੰਧਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ।

(3) (Ithea ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਾਂ/ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਇਸ' ਰੀਵਿਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। : ਜਦੋਂ

. ਪਟੀਸ਼ਨ: 3 ਮਈ 1977 ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਜੈਨ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਗਠਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਬੈਚ, "i>6 ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਕੇਸ ਕਿਵੇਂ ਆਇਆ ਹੈ; u\$ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ tbdy.

(4) ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ: -

"4. ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰੋ, __

(a) ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਪਾਠ, ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ

- ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਥਾ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ ਜਿਸ ਲਈ ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ;
- (b) ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੈ।

ਧਾਰਾ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਇਕਮਾਤਰ ਅਪਵਾਦ ਜੋ ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 29 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਹੈ ਜੋ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ: -

"29. (2) ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹ ਦੇ ਭੰਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਥਾ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

(5) ਪਹਿਲਾਂ ਨੁਕਤਾ ਜੋ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਲਈ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 29 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਵਾਜ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 4(ੳ) ਦੁਆਰਾ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਧਾਰਾ (ੳ!) ਦੀ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਹ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਗਾਰਡੀਅਨਸ਼ਿਪ, ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹ ਲਈ ਰਸਮਾਂ, ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ, ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ, ਨਿਆਂਇਕ ਵੱਖਰਾ, ਰੱਦ ਅਤੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਯੋਗ ਵਿਆਹ, ਤਲਾਕ, ਵਿਆਹ ਦਾ ਭੰਗ, ਮੁੱਖ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਪੈਡੋਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਲਾਈਟ, ਸਥਾਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਅਤੇ

ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ. ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਮੁਦਈ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਐਚ.ਐਲ ਮਿੱਤਲ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਰਿਆਦਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੈ। ਬੀ. ਹਮਫਰੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕਸਟਮਰੀ ਲਾਅ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 19 ਤੋਂ 22 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ: -

"ਸਵਾਲ 19. ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਕਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਲਾਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਹੈ? ਕੀ ਕੋਈ ਪਤੀ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ?

Sudarshan Kaur v. Manmohan Singh Dhatt (Narula, J.)

ਜਵਾਬ।—ਇੱਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਮਰਦ ਜਾਂ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਧਰਮ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਲਾਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਜਾਟਾਂ ਅਤੇ ਸੈਨੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਵੱਲੋਂ ਅਨੈਤਿਕਤਾ ਵਰਗਾ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਵਾਲ 20— ਤਲਾਕ ਲੈਣ ਲਈ ਕੀ ਰਸਮਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ? ਕੀ ਤਲਾਕ ਅਤੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਹੈ?

ਉੱਤਰ।—ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਲਾਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 19 ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਖੁਲ੍ਹਾ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਵਾਲ 21- ਕੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਪਤਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਵਿਭਚਾਰ ਲਈ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਹੈ?

ਜਵਾਬ।—ਮੁਹੰਮਦਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਆਪਣੀ ਇਦਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਦਾਜ ਲਈ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਗੁਆਉਂਦੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦਾ ਤਲਾਕ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ। ਪਠਾਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਦਾ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਨ ਤਲਾਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦੀ। ਹਿੰਦੂ ਤਲਾਕ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਪਰ ਸੈਣੀ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਆਦਮੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿਆਗ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਪਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

/ਪ੍ਰਸ਼ਨ 22.—ਕਿਹੜੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਬੰਧਨ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ?

ਜਵਾਬ।—ਮੁਹੰਮਦ ਲੋਕ ਮੁਹੰਮਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਤਨੀ ਵਿਆਹ ਦੇ ਬੰਧਨ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਸੈਣੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਤਨੀ ਧਰਮ ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਪਤੀ ਦੇ ਕੋਝ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲਾਂ ਅਤੇ ਜਵਾਬਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਿੱਤਲ ਕੋਲ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿਸ ਸਟੀਕ ਰਿਵਾਜ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ; ਹੁਜ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਜੱਟਾਂ ਅਤੇ ਸੈਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣ 'ਤੇ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਪਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀਆਂ ਜੁਗਲੀ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ "ਰਿਲੀਜ਼" ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

. '^ * "" ....'

ਆਈ

(6) ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਕਬਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਸਟਮ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਭੈਅ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕਸਟਮਰੀ ਲਾਅ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 19 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਸਟਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੱਕ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ! ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਦੋਵਾਂ ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 19 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਜਾਂ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 22 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਛੱਡਣਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਤਲਾਕ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਕਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਵਾਜ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਰਿਵਾਜ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (ਏ) ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(7) ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਾਡੀ ਖੋਜ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦੀਵਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨ ਮੂਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ,< ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(8) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਖਰਚੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ। ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 18 ਅਗਸਤ 1977 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਐਚ. ਐਸ. ਬੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ